

Beszámolók ◦ Szemlék ◦ Közlemények

KÖNYVISMERTETÉS

Országos tudományos és műszaki információpolitika kialakításának programja az Egyesült Államokban

WHALEN, Bruce G. — JOYCE, Charles C. jr.

Scientific and technical information.

Options for national action. McLean, Va. 1976. VII, 67 p. 26 cm.

(National Science Foundation, Directorate for Scientific, Technological and International Affairs, Division of Science Information.)

(Mitre Corporation, Metrek Division.)

(Office of Science and Technology Policy.)

Bibliogr. 47–66. p. és szöveg között.

OMKDK raktári szám: K 2571.

A tudományos és műszaki információ felső szintű, a szövetségi kormányzat keretében történő összehangolása, irányítása, szervezése érdekében az utóbbi években jelentős erőfeszítéseket, intézkedéseket tesznek az Egyesült Államokban. Ezek közé tartozik a kormány végrehajtó szervéhez csatoltan megszervezett *Office of Science and Technology Policy (OSTP, Tudomány- és Technológiapolitikai Hivatal)* létrehozása, amely az információpolitika alakításában irányító szerepet tölt be.

Fontos fejlemény volt 1976-ban annak a törvénynek az életbe lépése, amely az országos tudomány- és technológiapolitika megvalósításáról, szervezéséről, cselekvési programjáról intézkedett (*P. L. 94–282 National Science and Technology Policy, Organization and Priorities Act of 1976*). A törvény megállapítja és nyomatékosan hangsúlyozza a szövetségi kormány szerepét és felelősségét a tudományos és műszaki információ gyors, hatékony, megbízható, rendszeres kommunikációjának és használatának előmozdításában. Kifejezésre juttatja azt is, hogy a kormány nemcsak a saját (szövetségi) információs rendszereinek koordinálásáért, egységes szervezéséért felelős, hanem felelősséggel tartozik azért is, hogy az intézményes kutatás a legszorosabban kapcsolódjék a hasznos tudományos eredmények gyakorlati alkalmazásához.

A törvény elsősorban elvi kérdésekkel foglalkozik, s nem határoz meg konkrét eljárásokat, szervezési mecha-

nizmusokat, amelyek az információs rendszernek és működésének fejlesztésére vonatkoznak. Ezeket a feladatokat az *Elnök Tudományos és Technológiai Bizottságában (President's Committee on Science and Technology)* fogják elvégezni, ahol kétéves felmérési, tanulmányi program keretében megvizsgálják a szövetségi K + F tevékenységek minden kérdését, beleértve az információ teljes problémakörét is.

Annak érdekében, hogy részletesen feltárják a P. L. 94–282 törvénynek mindazokat a szempontjait és következményeit, amelyek az információ szférájába tartoznak, megbízást adtak a *MITRE Corporation (Metrek Division)* cégnek elemző tanulmány elkészítésére. A tanulmány alapvető feladata, hogy cselekvési alternatívákat jelöljön meg az OSTP számára az információ körébe tartozó fejlesztési és szervezési intézkedések optimális megtervezésére. A tanulmányt *B. G. Whalen* (kutatási témavezető) és *Ch. C. Joyce* készítette.

A következőkben a tanulmány alapján ismertetjük az információ helyzetére, fejlesztésére, az információpolitika főbb problémáira és ezek megoldására vonatkozó elgondolásokat, következtetéseket, javaslatokat.

A *Whalen–Joyce* elemzés és jelentés részletesen megvizsgálta és értékelte az információra vonatkozó korábbi alapvető hivatalos dokumentumokat is. Ennek folytán a tanulmány a *következő forrásokra* és ezek értékelésére támaszkodott:

a) 13 korábbi kulcsfontosságú elemzés és tanulmány az információ helyzetéről, fejlesztéséről;

b) a P. L. 94–282 törvényhez kapcsolódó történeti előzmények;

c) a törvény részletes vizsgálata az információra vonatkozatható követelmények és lehetőségek szempontjából.

A korábbi elemzések és tanulmányok tanulságai

Az utóbbi két évtized alatt a Kongresszus kezdeményezésére különféle kutató csoportok által készített

helyzetelemző és javaslatokat tartalmazó vizsgálatok, tanulmányok három fő kategóriába sorolhatók:

- átfogó tanulmányok, jelentések;
- speciális tanulmányok az információ valamely kiemelten fontos területéről, aspektusáról;
- kongresszusi dokumentumok.

Az 1958–1976 közötti időszakban 10 átfogó tanulmány és jelentés (pl. a híres *Weinberg-jelentés*), 3 speciális tanulmány és 5 olyan kongresszusi dokumentum készült s került nyilvánosságra, amely lényeges megállapításokat, terveket, intézkedéseket tartalmazott. A 18 dokumentum főbb adatait (keletkezési év, szerző, cím, megrendelő, finanszírozó, kezdeményező szerv) a *Whalen-Joyce* jelentés táblázatos összefoglalásban is közli. A 18 dokumentum jegyzékét az 1. melléklet tartalmazza.

Mindegyik dokumentumra érvényes a következő három alapelv hangsúlyozása:

1. *Az információ ügye rendkívül fontos.* Az információ a K + F integráns része, elsődleges eszköze annak, hogy a kutatási eredmények alkalmazásra kerüljenek. A tudományos és műszaki haladás függvénye az információk áramlásának. Az információk kommunikációja (kiadása, terjesztése) lényeges feladat.

2. *Az információ igen nagy méretű gazdasági szektor, üzletág, amelynek a gazdaságban való érdekelttsége nagyarányú.* Az információk előállítására és használatára fordított költségek 1975-ben megközelítették a 10 milliárd dollárt.

3. *Az információ terén komoly problémák vannak.* A különféle információs rendszerek kialakulását, fejlődését nem szabályozták egységes, koordinált információpolitikai elvek, aminek következtében működésük nem eléggé hatékony, pazarlások vannak az erőforrások létrehozásában és kiaknázásában, s mindez nehéz szervezési problémákat vet fel. Kétséges, hogy az információ szférájába tartozó rendszerek, intézmények képesek-e teljes mértékben kielégíteni a felhasználók tényleges és potenciális igényeit, szükségleteit.

A szövetségi kormány információpolitikai szerepével, teendőivel kapcsolatban a tanulmányok a következőket hangsúlyozzák:

igen kevés erőfeszítés történik (történt) a kormányzat részéről annak érdekében, hogy érdemben felvessék, tárgyalják, megoldják az információ lényeges országos problémáit;

a szövetségi kormánynak, mint a K + F munkálatok legnagyobb megrendelőjének, kell viselnie elsősorban a felelősséget azért, hogy kialakuljon a tudományos és műszaki kommunikáció hatékonyan, gazdaságosan működő országos rendszere.

Speciális helyzetelemző tanulmányok

Az egyik speciális vizsgálat keretében felmérést végeztek 15 olyan szövetségi szervezetben, ahol jelentős információs rendszerek működnek. Ennek során azt vizsgálták, hogy a három alapvető tanulmányban (*Weinberg, SATCOM, Greenberger jelentés*) foglalt javaslatokat milyen mértékben vették figyelembe. A felmérés eredményeként a következőket állapították meg:

a 15 szervezet közül 10-nek tudomása volt ugyan a jelentésekről, de csak 5 olyan szervezet volt, amelynek illetékes képviselői *alaposabban is tanulmányozták* a jelentésekben foglalt megállapításokat, javaslatokat;

a szervezetek nagyobb része (60%-a) nem fejlesztett ki az egész szervezet információs tevékenységét hatékonyan irányító központi részleget, bár volt néhány olyan szervezet, amelyik speciális szakterületen törekedett arra, hogy átfogóan (az egész szervezetet érintően) hangolja össze az információs munkát;

a szervezetek érintett képviselői támogatták a három tanulmányban található javaslatokat;

az információ irányítása és szervezése átfogó, az egész szervezetet érintő szinten messze elmarad az egyes speciális információs programok szervezési színvonalától. Ugyancsak hiányzik az összehangolt irányítás és szervezés az egyes szervezetek és a kormányzat kapcsolatában, és még nagyobb az űr, ha országos kooperációról és koordinációról van szó. A szervezetek egyöntetűen arra az állásfoglalásra jutottak, hogy szükséges és kívánatos volna a különböző szinteken való tervszerű együttműködés.

Ez az 1975. évi felmérés azt bizonyította, hogy változatlanul megvannak azok a problémák, amelyekre már a jóval korábbi vizsgálatok is rámutattak az információs munka koordinálásának és irányításának hiányosságait illetően.

Egy másik speciális felmérés a *SSIE (Smithsonian Science Information Exchange = Tudományos Információcsere Központ*, amelyik valójában a folyamatban lévő kutatásokat nyilvántartó központ) működésére vonatkozott. Megállapították, hogy a legtöbb kormányzati szerv nem aknázza ki megfelelően az SSIE nyilvántartásait azzal az indokkal, hogy állománya, nyilvántartása nem elég friss és nem teljes. Ugyanakkor az SSIE munkáját nagymértékben hátráltatja, hogy a kormányzati szervek és intézmények nem látják el a szükséges információkkal, mivel nincsenek kötelezve a teljes körű adatbejelentésre, információszolgáltatásra.

Speciális felmérés elemezte az ugyancsak igen fontos *NTIS (National Technical Information Service = Országos Műszaki Információs Szolgálat)* tevékenységét. Erre vonatkozóan az alábbiakat állapították meg:

több szövetségi szervezet nem látja el az NTIS-t az információra vonatkozó dokumentumokkal, s a szövet-

ségi szervezeteken kívül igen kevés intézmény (forrás- hely) ad dokumentumokat az NTIS-nek;

a szövetségi szervezetek nincsenek kötelezve arra, hogy információt (dokumentumokat) szolgáltassanak az NTIS-nek, s az NTIS-t érintő rendelkezések nem jelölik ki az NTIS-t, mint a szövetségi kormány egyedüli információs központját, viszont az egyéb szövetségi szervezeteket érintő rendelkezések felhatalmazzák őket arra, hogy saját maguk szervezzék meg információk gyűjtését és terjesztését;

lényeges akadálya tehát az NTIS-szel való koordinált együttműködésnek az a rendelkezés, hogy az egyéb szövetségi szervezeteknek joguk van saját információs gyűjtő és terjesztő rendszerük működtetésére. Erősen fékező tényező az is, hogy a dokumentumok NTIS-be való inputjáért fizetni kell. S az NTIS sem törekszik nagyon aktívan arra, hogy megkapja a dokumentumokat, egyrészt díjazási problémák, másrészt olyan igények miatt, hogy a beküldött kutatási jelentéseket ne tegyék nyilvánossá.

A három speciális helyzetelemző vizsgálat is megerősíti az átfogóbb jellegű tanulmányoknak azt a megállapítását, hogy *meg kell javítani a szövetségi információs rendszerek összehangolását*. Különösen fontosak az SSIE-re és az NTIS-re vonatkozó megállapítások, mivel ezek képviselik egyedül azokat a szövetségi szervezeteket, amelyeknek működési köre kiterjed minden feladatra és diszciplinára orientált kutatásra; az információknak központi forráshelyei, amelyek az összes szövetségileg támogatott K + F eredmény (információ) terjesztésével foglalkoznak.

A kongresszusi dokumentumok, rendeletek tanulságai

A P. L. 94–282 törvény előkészítésével kapcsolatos kongresszusi dokumentumokból és az információ szervezésére vonatkozó rendelkezésekből a következő főbb megállapítások szűrhetők le:

sok példa van arra, hogy az információ nem megfelelő szervezése miatt pazarló módon elhanyagolják a már rendelkezésre álló ismeretek hasznosítását, ennek folytán szükségtelenül folytatnak olyan kutatásokat, amelyeknek eredményei a szakirodalomban már megtalálhatók;

kialakultak az információk terjesztésének olyan (problematikus) mechanizmusai, amelyek kedvezőtlenül befolyásolják az ország K + F erőfeszítéseit. A feladatra orientált kutatóhelyekről az információáramlás általában megfelelően funkcionál, egyéb szövetségi szervezetekben azonban *a potenciális felhasználók felé irányuló áramlás egyáltalán nem működik jól*;

az információs problémák terén *szükség van politikai és szervezési döntésekre egyaránt*, ezek további mélyebb tanulmányozást kívánnak;

az SSIE-re vonatkozó újabb, 1975-ben végzett felmérések megállapították, hogy *az 1972-ben készített (az előzőekben már említett) tanulmányban feltárt problémák továbbra is megvannak*;

a szövetségi szervezetek információellátással kapcsolatos politikája *hátrányos a magánszektor (az információs ipar) számára*, mert előnyben részesíti a nem profitorientált dolgozó információs intézmények szolgáltatásait;

az NFAIS (*National Federation of Abstracting and Indexing Services = Referáló és Indexelő Szolgálatok Országos Szövetsége*) megállapítása szerint a szövetségi szervezetek és a diszciplinára orientált információs szolgálatok által gyűjtött *információk átfedéseket mutatnak*, s ez felbillenti az információk országos elosztási rendszerének egyensúlyát;

a *dokumentumok letéti rendszere*, amelynek keretében a kormányzati, az egyetemi és a közművelődési könyvtárak díjmentesen kaphatják meg a szövetségi szervezetek kiadványait, *hiányosan működik*, különösen a természettudományos és műszaki területeken;

a Kongresszus tudatában van annak, hogy *az információs szükségletek alapvetően fontosak és nélkülözhetetlenek a szövetségi kormány által támogatott K + F munkák hatékony elvégzéséhez*;

a különböző állami szervek által létrehozott új információs rendszerek potenciálisan növelik az indokolatlan párhuzamos tevékenységeket, és komoly szervezési, vezetési, koordinációs problémákat okoznak. Ez is arra mutat, hogy *szükség van szövetségi szinten koordinált cselekvési program kialakítására és megvalósítására*;

az előzőekben felsorolt problémák és hiányosságok egyöntetűen azt a követelményt hangsúlyozzák (kimondva vagy kimondatlanul), hogy *újra át kell gondolni és alaposan meg kell javítani az országos információpolitika elveit és gyakorlatát*.

Összefoglaló megállapítások az elemzett dokumentumok alapján

A MITRE (*Whalen-Joyce*) által átvizsgált dokumentumok következtetései, megállapításai inkább jól tájékozott véleményekre, mint elemző módon bizonyított érvelésekre vannak alapozva. Ez nem jelenti azt, hogy a dokumentumokban feltárt problémák nem helytállóak, csak kevés támpontot adnak az információval összefüggő stratégiák reális megválasztásához, és egy olyan döntési és cselekvési akció-program kialakításához, amely a jelentkező problémák leginkább kedvező megoldásához vezet. Összefoglalva a dokumentumok tanulságait, *a következő megállapítások tehetőek*, amelyek nyomatékosan indokolják egy új és hatékonyabb információpolitika és stratégia megvalósítását:

az információ országosan fontos probléma, amelynek megoldását és szervezését a legmagasabb kormányzati szinten kell irányítani és végrehajtani;

az információ leglényegesebb problémái fel vannak ugyan tárva, de nem határozták meg az alapvető célokat, a változás irányait s a szükséges intézkedések rangsorolását (prioritásait);

hosszú évek óta ismétlődően felvetettek olyan javaslatokat, amelyek az információnak szövetségi szinten aktuális kérdéseit érintik, de a javaslatok végrehajtásában alig történt valami;

a jövőt illetően igen fontos fejlemény, hogy a Kongresszus a P. L. 94-282 törvény elfogadásával az újonnan létesített OSTP-re ruházta a felelősséget az információ szövetségi szintű irányításáért és koordinálásáért.

A fejlesztési javaslatok összefoglalása

A MITRE jelentésben elemzett dokumentumokban hat olyan lényeges (és mindegyik dokumentumban közös) javaslat azonosítható, amely az információ szövetségi szintű programját, politikáját és stratégiáját érinti:

1. *Központi szervezet kell létesíteni* a szövetségi kormány szervezetében az országos információs tevékenység irányítására és folyamatos felülvizsgálatára.

2. A szövetségi politikába szervesen be kell iktatni *az információra vonatkozó alapvető célkitűzéseket és irányítási alapelveket*.

3. Minden K + F tevékenységet folytató szövetségi szervezetben *létre kell hozni egy központot*, amely felelősen irányítja és szabályozza az egész szervezetre kiterjedően az információs tevékenységeket és folyamatokat.

4. A szövetségi kormánynak ki kell fejlesztenie, vagy meg kell erősítenie *azokat az információs központokat, országos hálózatokat, amelyek megfelelően végzik az információk kezelését, gyűjtését és terjesztését*.

5. További alapos elemzéseket és értékeléseket kell végezni *az információ problémáinak mélyebb megismerése és hatékonyabb megoldása érdekében*.

6. Jelentősen ki kell bővíteni az NSF (*National Science Foundation = Nemzeti Tudományos Alap*) tudományos információval foglalkozó részlegének (*Division of Science Information*) szerepét az országos információs tevékenységek egész területén.

A közös javaslatokon kívül felmerült még az alábbi két szervezési követelmény:

a szövetségi szervezetek létesítsenek szervezetközi (mondhatnók tárcaközi) fórumot, amely összehangolja,

irányítja, szervezi a szervezetek információs munkáját és alapvetően hozzájárul a szövetségi információpolitika kialakításához, irányainak meghatározásához;

a kormány keretében olyan információpolitikai fórum jöjjön létre, amely az információ körébe tartozó kérdésekben elősegíti a nemzetgazdaság minden szektorában az információpolitika kialakítását, összhangban az országos elvekkel és gyakorlattal.

Áttekintve és elemezve az információ helyzetére és fejlesztésére vonatkozóan 1958 és 1976 között létrejött dokumentumokat, a belőlük logikusan levonható következtetések figyelembevételével *a MITRE tanulmány kidolgozta egy országos cselekvési program azon követelményeit és lehetőségeit, amelyek alkalmasak az információs munka irányításának, szervezésének és vezetésének megjavítására, hatékonyságának növelésére.*

Az információpolitika országos programjának körvonalai

Figyelembe véve az eddigiekben felvetett elgondolásokat és javaslatokat az információs tevékenység megjavítására, az OSTP-nek a következő két alapvető kérdéssel kell szembenéznie:

1. *Hogyan tud a szövetségi kormány kialakítani és ösztönözni olyan országos információpolitikát, amely a leghatékonyabban biztosítja a meglévő nemzeti információs erőforrások kihasználását?*

2. *Hogyan lehet megjavítani az információs tevékenység összehangolt irányítását, szervezetét és vezetését, s főként hogyan lehet elérni ezt a koordinációt a szövetségi kormányzat keretében oly módon, hogy a legeredményesebb és leggazdaságosabb információs szolgáltatásokat biztosítsák?*

Ez a két nagy kérdéscsoport természetesen igen sok kisebb kérdésre tagolható, ezek nagy része az előzőekben jelzett dokumentumokban már szerepel. De nem hagyhatók figyelmen kívül az általánosabb kérdések sem. Így például az a szempont, hogy ha a tudományos és műszaki információ az információ problémakörének egyik nagy csoportját alkotja, lehet-e az idevágó információpolitikát úgy meghatározni, hogy nem vesszük tekintetbe a tágabb értelemben vett információpolitikát.

Bizonyosra vehető, hogy a közeljövőben a tudományos és műszaki információ szféráját számos olyan gazdasági és társadalmi tényező befolyásolja, amely a széles spektrumot felölelő információs és kommunikációs tevékenység egyre fokozódó jelentőségével és szerepével függ össze. Gazdasági szakértők becslése szerint *a mezőgazdaságban és az iparban foglalkoztatottak számát legújabbban már túlszárnyalja azoknak a dolgozóknak a száma, akik az ismeretek, információk előállításával, hasznosításával, átadásával foglalkoznak. Az információs*

ipart vagy tágabb értelemben az ismeretipart (knowledge industry) sokan már most úgy ítélik meg, mint az egyik legnagyobb, ha nem a legnagyobb iparágat az Egyesült Államokban.

Mindebből az következik, hogy egyre nehezebb lesz éles határvonalat húzni a tudományos és műszaki információ és egyéb (pl. egészségügyi, fogyasztói) információk területek között. Ezzel kapcsolatban felmerül a szövetségi (állami) szervek és a magánszektor információk szolgáltatásai közötti kapcsolatok rendezése, továbbá az a követelmény, hogy a szövetségi információpolitika értelemszerűen vegye figyelembe mindazokat a szempontokat, amelyekkel szorosan kapcsolódik az általános információs és kommunikációs politika országos rendszeréhez és hálózatához.

Az OSTP szerepe, lehetőségei

Az OSTP szerepével kapcsolatban a következő tényezőkkel kell számolni:

az OSTP új szerv, hozzá hasonló hivatal nem működött az utóbbi években a szövetségi kormány keretében; az új törvény előírja széles körű felmérés végzését, hogy pontosabban megállapíthassák az információ megújításának érdekében szükséges intézkedéseket. Ez a vizsgálat legalább két évig fog tartani;

nem várható, hogy kezdetben az OSTP az országos információs hálózat fejlesztési problémáival, vagy hasonló operatív tevékenységekkel foglalkozék. Erre akkor kerülhet sor, miután feltárták az információ szféráját érintő problémákat, és megterveztek irányítási és szervezési megoldásokat, mechanizmusokat az információpolitika meghatározására és gyakorlati megvalósítására.

Ennek következtében a legsürgetőbb feladat olyan irányítási, szervezési és koordinálási mechanizmusok és szervezetek létrehozása, amelyeknek segítségével az OSTP és a többi érintett szervezet megvalósíthatja az országos információs rendszerre vonatkozó cselekvési programot.

Új irányító és koordináló szervek

Az információ szervezését érintő mechanizmusokat úgy kell kialakítani, hogy egyaránt figyelembe vegyék mind a szövetségi kormány, mind pedig a magánszektor, a szövetségi államok és a helyi önkormányzatok, szakmai csoportosulások stb. helyzetét és szükségleteit is. A korábbi vizsgálatok alapján az alábbi háromszintű megoldás kínálkozik:

minden szövetségi K + F szervezetben saját központi információs irányító és koordináló szerv létrehozása;

az előbbi szervekből szövetségi szervezetenkénti koordinációs csoport létrehozása;

Információpolitikai Bizottság megalakítása az országos információpolitika kialakítására szövetségi és nem-szövetségi szervezetek közreműködésével. A Bizottságot tanácsadó testületek széles körű hálózata támogatja, amely kiterjedne az információban érdekelt minden fontos rétegre.

Az 1. ábra bemutatja az információ országos irányításának vázlatát, feltüntetve a kapcsolódásokat, amelyek az OSTP-t a tervezett új szervezeti mechanizmusokkal összekötik.

A javasolt új információs szervek funkciói:

A szövetségi szervek központi információs részlegei

meghatározzák, hogy milyen jellegű és milyen méretű információfeldolgozást kell végezni; biztosítják a szervezet működési körébe tartozó információknak kezelését és feldolgozását;

ellátják a szövetségi szervezetenkénti koordinációs csoportot a saját szervezet szempontjait képviselő tájékoztatóval információs problémákról, javasolt megoldásokról stb.;

javítják a szövetségi szervezetek információs tevékenységének összehangolását, különösen olyan szervezetekben, ahol a fennálló rendelkezések információs rendszerek párhuzamos működését eredményezhetik.

A szövetségi szervezetenkénti koordinációs csoport

elősegíti a szervezetenkénti összehangolást, együttműködést;

véleményezi, értékeli a meglévő és tervezett információs rendszerek jellegét és rendeltetését;

szabványokat és eljárásokat javasolnak, amelyek biztosítják a rendszerek közötti kompatibilitást;

vitafórumként működnek a szövetségi információs rendszerek vezetői részére;

módszereket fejlesztenek ki a szövetségi információs szolgáltatások gazdasági hatékonyságának és hasznosságának növelésére;

a szövetségi szervezeteket képviseli az Információpolitikai Bizottság felé és elősegíti a Bizottságon keresztül az OSTP által megállapított információpolitikai elvek megvalósítását.

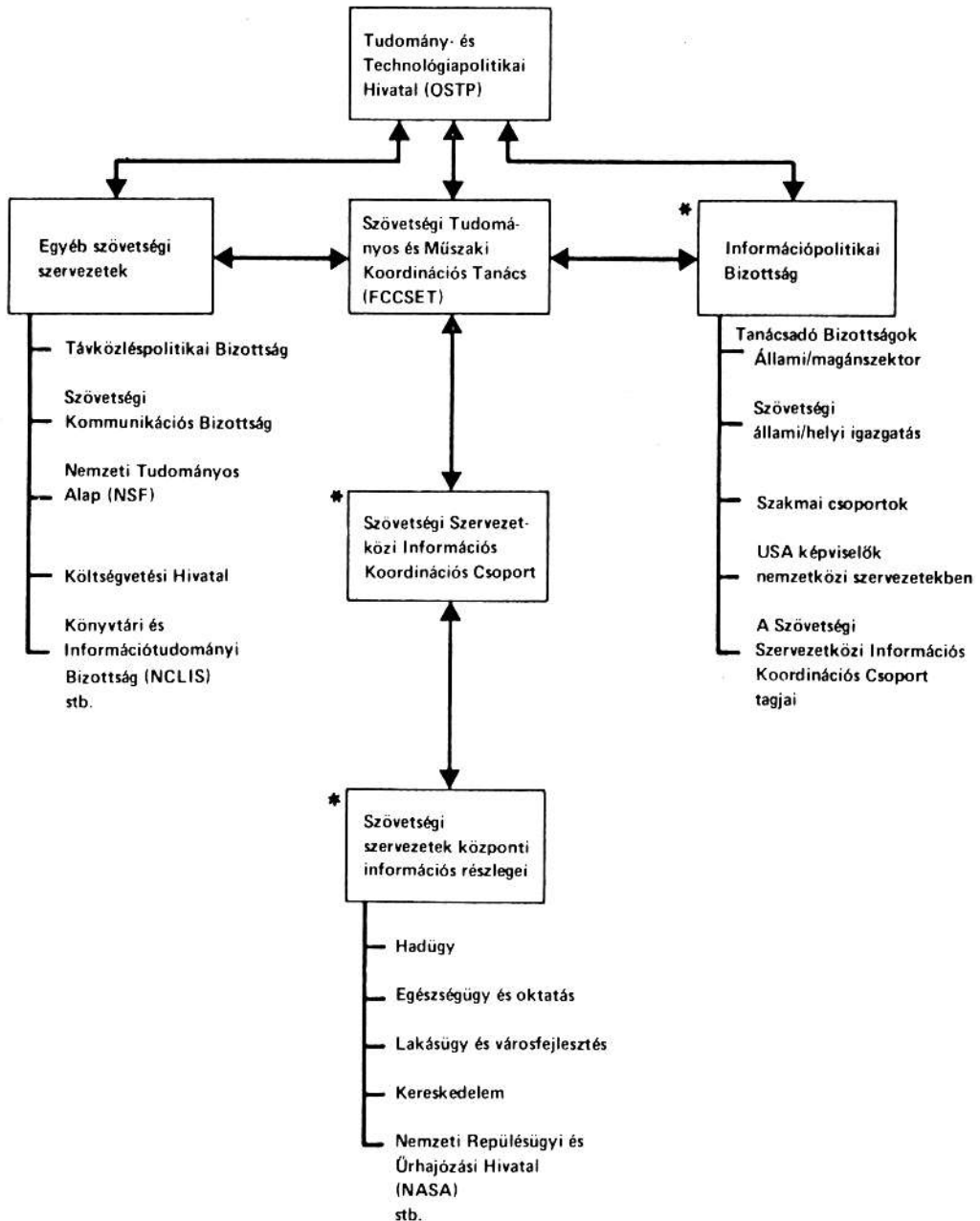
Az Információpolitikai Bizottság

tanácsadó szerepet tölt be az Elnök részére az OSTP útján minden olyan kérdésben, amely az országos információpolitikát és az információnak mint nemzeti erőforrásnak hatékony kiaknázását és irányítását érinti;

rendszeresen figyelemmel kíséri és értékeli az információs munka országos helyzetét és fejlődését, javaslatokat dolgoz ki a problémák megoldására, információpolitikai döntések alternatíváira;

javaslatokat tesz információpolitikai irányelvekre, amelyek irányítják az USA részvételét nemzetközi információs programokban;

**A tudományos és műszaki információs országos irányításának
és koordinálásának javasolt szervezeti vázlata**

* Tervezett (új) szervezeti mechanizmus

központi koordináló szerepet tölt be országos információs program kifejlesztésében, összekötő szervként működik a szövetségi kormány és a magánszektor között;

országos szinten foglalkozik az információs rendszerek szabványosítási és kompatibilitási kérdéseivel;

a szövetségi szervezetek és a magánszektor információs tevékenységének rendszeres vizsgálata alapján bizto-

sítja, hogy egyetlen kulcsprobléma se maradjon feltáratlanul; minden érdekelt fél részvétele útján elősegíti, hogy a különféle információs erőfeszítések országos információs programban integrálódjanak.

Az előzőekben javasolt új szervezeti mechanizmusok az Elnök Tudományos és Technológiai Bizottságát a következőkben támogatják az információ helyzetére vonatkozó kétéves vizsgálati és felmérési periódusban:

kommunikációs kapcsolatokat hoznak létre az adatok gyűjtése és összegezése érdekében;

érintkezési pontokat biztosítanak kormányzati és nem-kormányzati szervek között;

elősegítik az információs szervek felmérésére vonatkozó tervek előkészítését és megvalósítását;

értékelik a felmérés adatait és következtetéseit, javaslatokat tesznek a vizsgálat eredményesebbé tételére;

állandó szakmai segítséget nyújtanak a felmérést végző munkacsoportnak tevékenysége egész ideje alatt.

A felmérések és vizsgálatok már megindultak. Így például az NSF a *King Research, Inc.* intézettel kidolgoztatott olyan tanulmányt, amely az információ jelenlegi helyzetének s várható fejlődésének statisztikai adatait és elemzését tartalmazza. Ennek ismertetésére a TMT következő számaiban kerül sor.

1. melléklet

Az 1958–1976 között készült 18 dokumentum adatai

1. BECKER, J.: *A National Approach to Scientific and Technical Information in the United States*, Prepared for the National Science Foundation, Division of Science Information, 1976, 62 p.
2. Auerbach Associates, Inc.: *Year Requirements and Planning Study, Vol. I: Executive Summary*, Prepared for the Defense Documentation Center, Alexandria, Virginia, 1976, 68 p. (AD—A024700).
3. General Accounting Office, Comptroller General of the United States: *Observations on Collection and Dissemination of Scientific, Technical, and Engineering Information: National Technical Information Service, Department of Commerce*. 1976, 9 p. (GGD—76—66).
4. U. S. Congress, Senate, Committee on Labor and Public Welfare, Special Subcommittee on the National Science Foundation: *Federal Management of Scientific and Technical Information (STINFO) Activities: The Role of the National Science Foundation*, 94. Kongresszus, 1. szekció, 1975, 104 p.
5. National Commission on Libraries and Information Science: *Toward A National Program for Library and Information Services: Goals for Action*, 1975, 99 p.
6. President's Science Advisor, Ad Hoc Task Group on Federal Agency STI Review: *A Review of Federal Agency Responses to Selected Recommendations Made in Three Major Scientific and Technical Information Reports*, 1975, 35 p.
7. National Science Foundation: *Making Technical Information More Useful, The Management of a Vital National Resource*. 1972, 41 p.
8. General Accounting Office, Comptroller General of the United States: *Effectiveness of Smithsonian Science Information Exchange Hampered by Lack of Complete, Current Research Information*. 1972, 33 p.
9. National Academy of Sciences—National Academy of Engineering, Committee on Scientific and Technical Communication: *Scientific and Technical Communication: A Presing National Problem and Recommendations for its Solution*, 1969, 322 p. NAS Pub. No. 1707.
10. Federal Council for Science and Technology, Committee on Scientific and Technical Information: *Recommendations for National Document Handling Systems in Science and Technology*, 1965. 20 p. (AD 624560).
11. President's Science Advisory Committee: *Science, Government and Information— The Responsibilities of the Technical Community and the Government in the Transfer of Information*, 1963, 52 p.
12. President's Science Advisor, Ad Hoc Task Group on Federal Agency STI Review: *Scientific and Technological Communication in the Government*. 1962, 81 p. AD 299545.
13. President's Science Advisory Committee: *Improving the Availability of Scientific and Technical Information in the United States (Panel Report)*. 1958.
14. U. S. Congress: *National Science and Technology Policy, Organization and Priorities Act of 1976, Public Law 94—282*, 94. Kongresszus, H. R. 10230, 1976, 15 p.
15. U. S. Congress, House, Committee on Science and Technology: *National Science and Technology Policy and Organization Act of 1975*, 94. Kongresszus, 1. szekció, 1975, Report No. 94—595, 50 p.
16. U. S. Congress, House, Committee on Science and Technology: *The National Science Policy and Organization Act of 1975, Hearings*, 94. Kongresszus, 1. szekció, 1975, Committee Print No. 15, 1041 p.
17. U. S. Congress, House, Committee On Science and Technology: *A Proposed National Science Policy and Organization Act of 1975*. 94. Kongresszus, 1. szekció, 1975, Committee Print, C sorozat, 61 p.
18. U. S. Congress, House, Committee on Science and Astronautics, Subcommittee on Science, Research, and Development: *Toward A Science Policy for the United States*, 91. Kongresszus, 2. szekció, 1970, Committee Print, S sorozat, 115 p.

Ismertette: Györe Pál

